

Kraków, 13 sierpnia 2025 roku

Waldemar Żurek
Minister Sprawiedliwości
ul. Aleje Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Petycja w sprawie

1/ modyfikacji konkursu w ramach Funduszu Sprawiedliwości
oraz

2/ utworzenia Funduszu Ratunkowego dla Mediacji w Polsce.

Szanowny Panie Ministrze,

Działając na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195), wnosimy o:

1. **Zmodyfikowanie ogólnopolskiego konkursu w ramach Funduszu Sprawiedliwości** (przygotowanego przez zespół Pani radczyni prawnej wiceminister Zuzanny Rudzińskiej-Bluszcz) na kwotę 120 mln zł, obejmującego obecnie 47 centralnych instytucji w Polsce, w taki sposób, aby:

- **wyeliminować** z zakresu konkursu **formy pomocy** w postaci mediacji prowadzonej **wbrew przepisom** art. 23a § 3 w zw. z art. 40 i 41 k.p.k.,
- **zapewnić realny dostęp organizacjom zrzeszającym mediatorów** do środków Funduszu Sprawiedliwości,
- wyeliminować czynniki dyskryminacji i wykluczenia organizacji efektywnie realizujących zadania z zakresu celów Funduszu Sprawiedliwości,
- **zdecentralizować procedurę konkursową**, zgodnie z konstytucyjną zasadą subsydiarności i zasadą wspierania mniejszych wspólnot obywatelskich.

2. **Utworzenie Funduszu Ratunkowego dla Mediacji w Polsce**, którego celem byłoby:

- wsparcie organizacji mediacyjnych w ich aktywności na rzecz rozwoju kompetencji, jakości i odpowiedzialności na rynku mediacji,
- zapewnienie ciągłości świadczenia kwalifikowanych usług mediacyjnych,
- promocja i rozwój mediacji w zgodzie z przepisami prawa.

Uzasadnienie:

I. Aspekty prawne

A. Zgodnie z art. 23a § 3 k.p.k. w związku z art. 40 i 41 § 1 k.p.k. mediacji nie mogą prowadzić osoby pełniące określone funkcje procesowe (np. sędziowie, prokuratorzy, ławnicy, funkcjonariusze organów ścigania). Włączanie mediacji w ramach Funduszu Sprawiedliwości w zaproponowanej formule - bez uwzględnienia tego ograniczenia prowadzi do ryzyka naruszenia prawa.

B. ustawa o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (art. 21) nie przewiduje mediacji jako formy pomocy, co w praktyce wyklucza finansowanie jej w ramach zadań pozasektorowych organizacji pomocowych.

II. Aspekt dostępności i równego traktowania

- A. Dotychczasowe konstrukcje konkursów Funduszu Sprawiedliwości wykluczają wiele organizacji, w tym mediatorów, ograniczając konkurencyjność i dostęp do środków publicznych. Co więcej konstrukcja scentralizowanego systemu de facto nie dopuszcza aktywności organizacji, które nie podporządkują się lub nie będą mogły realizować choć jednego z wymogów określonych w skomplikowanej strukturze,
- B. Centralizacja finansowania na poziomie 47 głównych ośrodków stoi w sprzeczności z konstytucyjną zasadą pomocniczości (subsydiarności), wskazaną w preambule Konstytucji RP.

III. Aspekt społeczny i systemowy

- A. Ministerstwo Sprawiedliwości wskazuje, że mediacja jest skutecznym narzędziem rozwiązywania sporów, wspierającym wymiar sprawiedliwości i odciążającym sądy,
- B. brak jednak systemowego wsparcia finansowego dla organizacji mediacyjnych grozi ich marginalizacją i utratą potencjału. Fundusz Ratunkowy dla Mediacji byłby instrumentem stabilizacji tego sektora. Należy przy tym podkreślić, że Ministerstwo Sprawiedliwości od 13 grudnia 2023 roku nie przeznaczyło żadnych środków na wspieranie pracy mediatorów, pomimo rekomendowania kilku nowelizacji ustawowych spraw mediacji.

Postulaty w przedmiotowych zakresach przedstawiała już w 2024 roku w ramach tzw. "otwartego dialogu" - i znajdują się na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości:

Warto wskazać, że postulaty organizacji zostały objęte - z nieznanymi przyczyn - cenzurą, a Departament Funduszy i Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Ministerstwa Sprawiedliwości odmówił ujawnienia przyczyn cenzury oraz wskazania podstaw prawnych i urzędników, którzy ją wprowadzili.

Podsumowanie i wnioski.

Wnosimy o dokonanie zmian w warunkach obecnego konkursu Funduszu Sprawiedliwości oraz o podjęcie pilnych prac nad utworzeniem Funduszu Ratunkowego dla Mediacji w Polsce, tak aby zapewnić zgodność z prawem, decentralizację oraz realne wsparcie organizacji mediacyjnych.

Upraszamy o udzielenie odpowiedzi w formie elektronicznej na podany w petitum adres e-mail – co do: 1/ decyzji o rozpoznaniu naszej petycji, 2/ dalszych działań Ministerstwa w tym zakresie, 3/ możliwości podjęcia realnego uczciwego dialogu Ministerstwa Sprawiedliwości z

w imieniu

Kraków, 13 sierpnia 2025 roku